

Giải pháp phát triển các KCN trên địa bàn tỉnh Hưng Yên

NGUYỄN LÊ HƯƠNG*

Hưng Yên là tỉnh nằm trong vùng Kinh tế trọng điểm Bắc Bộ, giáp Thủ đô Hà Nội, Hải Dương và Bắc Ninh. Thời gian qua, với chính sách ưu đãi, ưu tiên phát triển các khu công nghiệp (KCN), tỉnh Hưng Yên đã và đang là điểm đến hấp dẫn cho các nhà đầu tư cả trong và ngoài nước. Nhằm phát huy những thế mạnh của Tỉnh, trong quá trình xây dựng và phát triển, các KCN tỉnh Hưng Yên đã đạt được những thành tựu nhất định, song, bên cạnh đó, vẫn còn bộc lộ những tồn tại, hạn chế. Do đó, trong thời gian tới, Tỉnh cần có những giải pháp đồng bộ để khắc phục những hạn chế, tiếp tục tạo môi trường thuận lợi thu hút đầu tư.

THỰC TRẠNG

Kết quả đạt được

Những năm qua, tỉnh Hưng Yên đã tập trung đầu tư xây dựng phát triển hệ thống giao thông đồng bộ, đưa vào hoạt động nhiều tuyến đường quan trọng, nhằm kết nối hệ thống giao thông, các KCN, cụm công nghiệp trong Tỉnh với các tuyến đường cao tốc, quốc lộ, các đường vành đai của Thủ đô, các đô thị lớn, cảng biển, sân bay ở khu vực miền Bắc, như: tuyến đường bộ nối cao tốc Hà Nội - Hải Phòng với cao tốc Cầu Giẽ - Ninh Bình, cầu Hưng Hà, cầu La Tiến; đường tỉnh lộ 200, đường đê tả sông Hồng, đường đê tả sông Luộc...

Đồng thời, Tỉnh cũng luôn quan tâm, thực hiện điều chỉnh, bổ sung quy hoạch phát triển các KCN trên địa bàn, nhằm phân bố phát triển công nghiệp hợp lý, khai thác hiệu quả các điều kiện thuận lợi của địa phương cho phát triển công nghiệp, đồng thời, đảm bảo phù hợp quy hoạch sử dụng đất và nhu cầu phát triển công nghiệp của Tỉnh. Tính đến năm 2020, trên địa bàn tỉnh Hưng Yên có 10 KCN với diện tích hơn 2.481 ha. Trong đó, có 5 KCN đã được đầu tư đồng bộ hạ tầng kỹ thuật đi vào hoạt động, gồm: Phố Nối A, Dệt may Phố Nối, Thăng Long II, Minh Đức và Yên Mỹ II; 3 KCN đang tổ chức đền bù, giải phóng mặt bằng đầu tư xây dựng hạ tầng, đó là: Yên Mỹ, Minh Quang và Kim Động; KCN Tân Dân và Lý Thường Kiệt đang thực hiện các thủ tục quy hoạch xây dựng, bảo vệ môi trường dự án. Tổng diện tích đất công nghiệp thuê sử dụng của các dự án đầu tư thứ cấp trong các KCN đang hoạt động khoảng 1.768 ha (Ban Quản lý các KCN tỉnh Hưng Yên, 2020).

Nhờ đó, trong giai đoạn 2016-2020, Tỉnh đã thu hút 816 dự án đầu tư, tăng 34,4% so với giai đoạn 2011-2015 (trong đó, 625 dự án trong nước với vốn đăng ký trên

61,7 nghìn tỷ đồng, tăng 38,5% so với giai đoạn 2011-2015: 191 dự án đầu tư nước ngoài, vốn đăng ký trên 2.24 tỷ USD, tăng 34,9% so với giai đoạn 2011-2015), nâng tổng số dự án đăng ký đầu tư trên địa bàn Tỉnh tính đến hết năm 2020 lên 1.985 dự án (trong đó: 1.487 dự án trong nước, vốn đăng ký trên 140,7 nghìn tỷ đồng; 498 dự án đầu tư nước ngoài, vốn đăng ký trên 5 tỷ USD), với tổng số vốn đăng ký tương đương trên 11 tỷ USD (mục tiêu đạt 10 tỷ USD) (Vũ Thùy Linh, 2020).

Cùng với đó, cơ cấu thu hút đầu tư tại các KCN trên địa bàn tỉnh Hưng Yên cũng đã có sự chuyển dịch tích cực, tập trung nhiều hơn vào các dự án sử dụng công nghệ cao, công nghiệp hỗ trợ, các dự án có vốn đầu tư trực tiếp nước ngoài vào các KCN, như: Thăng Long II, Phố Nối A, Phố Nối B, Yên Mỹ...

Các dự án đầu tư tại các KCN cũng đã tác động mạnh đến phát triển công nghiệp, tiểu thủ công nghiệp trên địa bàn tỉnh Hưng Yên, theo đó, giai đoạn 2016-2020, chỉ số sản xuất công nghiệp của tỉnh Hưng Yên tăng bình quân 10,73%/năm; giá trị sản xuất công nghiệp năm 2020 gấp hơn 1,7 lần so với năm 2015. Đồng thời, các dự án đầu tư tại các KCN đã góp phần giải quyết việc làm thường xuyên cho trên 17,8 vạn lao động (Phạm Hà, 2020).

Một số tồn tại, hạn chế

Tuy nhiên, bên cạnh những kết quả đạt được, trong quá trình xây dựng và phát

* ThS., Học viện Kỹ thuật Quân sự

triển các KCN tỉnh Hưng Yên vẫn còn một số hạn chế nhất định, cụ thể như sau:

Thứ nhất, công tác quy hoạch phân bổ không gian phát triển các KCN chưa thực sự phù hợp. Hầu hết các KCN quy hoạch phát triển trên đất nông nghiệp. Trong khi đó, phần lớn người dân sống nhờ vào thu nhập từ nông nghiệp và đất đai đối với nông dân là tư liệu sản xuất chính. Vì vậy, việc phát triển các KCN trên đất nông nghiệp không những ảnh hưởng đến an ninh lương thực, mà còn tác động đến thu nhập và đời sống của đại bộ phận người dân.

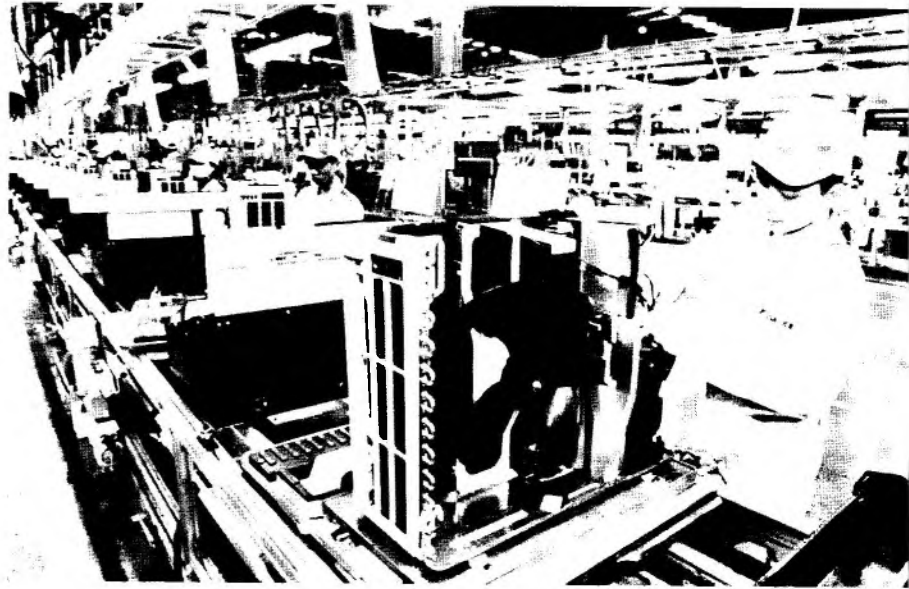
Thứ hai, một số KCN triển khai đầu tư xây dựng kết cấu hạ tầng chậm so với tiến độ làm ảnh hưởng đến thu hút đầu tư. Thực tế cho thấy, sức hút các dự án đầu tư vào các KCN còn yếu là do việc đầu tư xây dựng kết cấu hạ tầng các KCN triển khai còn chậm so với tiến độ, nên ảnh hưởng đến nguồn cung, không đáp ứng kịp thời nhu cầu của nhà đầu tư, dẫn đến tình trạng không minh bạch, bình đẳng trong tiếp cận quỹ đất giữa các nhà đầu tư, cũng như lựa chọn thu hút nhà đầu tư phù hợp vào đầu tư sản xuất, kinh doanh trong các KCN của Tỉnh.

Mặc dù những năm gần đây Hưng Yên đã có những yếu tố hạ tầng thuận lợi hơn so với các tỉnh khác trong vùng, nhưng các công trình kết cấu hạ tầng trên địa bàn Tỉnh còn rất ít về quy mô và chất lượng thấp hơn so với với tỉnh lân cận thuộc vùng Kinh tế trọng điểm Bắc Bộ. Thêm vào đó, Hưng Yên còn thiếu nhiều công trình kết cấu hạ tầng kỹ thuật hiện đại để phục vụ cho phát triển các KCN.

Thứ ba, tỷ lệ lao động chưa qua đào tạo còn khá cao, chủ yếu là lao động phổ thông, nên chưa đáp ứng được yêu cầu của các doanh nghiệp sử dụng trong KCN.

Các cơ sở đào tạo và các trung tâm đào tạo nghề các KCN còn mang nặng tính lý thuyết nên chưa đáp ứng được yêu cầu của người sử dụng lao động về chất lượng, cũng như sự phù hợp với dây chuyền công nghệ, nên các doanh nghiệp phải đào tạo lại trước khi sử dụng.

Thứ tư, sự phát triển các KCN làm nảy sinh những bất cập về mặt xã hội cần phải giải quyết, như: tình trạng người lao động quá tuổi, lao động không được đào tạo khi bị thu hồi đất, không có công ăn việc làm, các tệ nạn xã hội, mất an ninh trật tự, khiếu nại tố cáo liên quan đến vấn đề đất đai... gây bất ổn xã hội chưa được giải quyết.



Thứ năm, tổ chức quản lý các KCN còn nhiều hạn chế, bất cập. Cụ thể: Quản lý nhà nước về đầu tư, như: thủ tục đầu tư, giao đất cho các dự án đầu tư thứ phát vào các cụm công nghiệp còn phức tạp, nhiều đầu mối gây khó khăn, phiền hà cho nhà đầu tư; Quản lý nhà nước về xây dựng, như: phân cấp, ủy quyền về quy hoạch, cấp phép và quản lý xây dựng tại các KCN còn nhiều hạn chế và chưa thống nhất; Quản lý đất đai tại KCN theo quy định của Luật Đất đai còn nhiều hạn chế, yếu kém, vẫn xảy ra tình trạng sử dụng đất đai sai mục đích.

ĐỀ XUẤT GIẢI PHÁP

Để tiếp tục tạo môi trường thuận lợi thu hút đầu tư, đẩy mạnh phát triển các KCN trên địa bàn tỉnh Hưng Yên, trong thời gian tới, cần thực hiện nhiều giải pháp đồng bộ, như sau:

Một là, tiếp tục hoàn thiện cơ chế, chính sách ưu đãi, đổi mới thu hút đầu tư nhằm phát triển các KCN

Tỉnh cần xây dựng chiến lược, kế hoạch thu hút đầu tư của các doanh nghiệp; chỉ đạo ban hành các danh mục và cơ chế, chính sách đối với các dự án thu hút đầu tư, kinh doanh hạ tầng, đặc biệt là hạ tầng giao thông; bổ sung thêm những ưu đãi cho những dự án có vốn đầu tư lớn và thời gian thu hồi vốn dài. Đồng thời, cần mạnh dạn đổi mới công tác quản lý và giải quyết các thủ tục đầu tư, rút ngắn thời gian cấp giấy chứng nhận đầu tư.

Bên cạnh đó, Tỉnh cần có những chính sách riêng đối với từng tập đoàn và các đối tác trọng điểm, như: Hàn Quốc, Nhật Bản... đề xuất những cơ chế, chính sách đặc thù để tạo điểm nhấn trong thu hút đầu tư.

Ngoài ra, Tỉnh cần cấp kinh phí chi thường xuyên cho việc xúc tiến, thu hút đầu tư để các cơ quan chuyên trách chủ động triển khai một cách bài bản và đồng bộ các chương trình xúc tiến quảng bá tại nước ngoài, tăng cường quảng cáo trên truyền hình, báo chí, nhất

là các tạp chí chuyên ngành... Duy trì và tăng cường cơ chế đối thoại thường xuyên giữa lãnh đạo Tỉnh, các sở, ngành với các nhà đầu tư, duy trì tổ chức diễn đàn doanh nghiệp hàng quý.

Hai là, nâng cao chất lượng quy hoạch tổng thể phát triển các KCN, xây dựng và quản lý KCN

Các KCN cần được quy hoạch phát triển cân đối cả về không gian phát triển và các loại ngành nghề trong KCN. Cần chú ý xu hướng phát triển của từng thời kỳ cơ cấu đầu tư vào KCN cho hợp lý, nhằm khắc phục tình trạng đặt vị trí một số KCN nằm sát trung tâm, tập trung đông dân gây ô nhiễm môi trường.

Bên cạnh đó, Tỉnh cần xác định đúng vị trí, quy mô phát triển của các KCN, đặc biệt là những KCN có quy mô lớn và mới thành lập; phân bổ, điều chỉnh diện tích hợp lý, nhằm thu hút các nhà đầu tư xây dựng, kinh doanh hạ tầng KCN và bố trí dự án đầu tư vào KCN.

Đồng thời, cần lập tổ phụ trách để xem xét sự thống nhất, phù hợp của quy hoạch phát triển KCN trong quá trình tổ chức thực hiện để kịp thời tham mưu, điều chỉnh, bổ sung, đồng thời cũng là khâu kiểm soát quá trình xây dựng, tránh xảy ra tình trạng phó mặc cho doanh nghiệp xây dựng và chỉ tiến hành thanh tra, kiểm tra, xử lý khi doanh nghiệp đã hoàn tất các hạng mục đầu tư.

Ba là, tập trung xây dựng đồng bộ hạ tầng KCN

Cần đẩy nhanh tiến độ hoàn chỉnh các quy hoạch hệ thống kỹ thuật hạ tầng kết nối với KCN; huy động sử dụng có hiệu quả các nguồn lực, trong đó, chú trọng nguồn lực tư nhân để triển khai đồng bộ các công trình kết cấu hạ tầng, đảm bảo sự kết nối các KCN, các vùng lân cận, tập trung ưu tiên các công trình trọng điểm.

Cùng với đó, Tỉnh cần chỉ đạo các địa phương chưa có KCN tập trung giải phóng mặt bằng, đẩy nhanh tiến độ giải phóng mặt bằng và bàn giao mặt bằng đúng tiến độ cho các nhà đầu tư. Tập trung tháo gỡ khó khăn, vướng mắc, giúp doanh nghiệp triển khai tiến độ dự án.

Bốn là, tăng cường đào tạo, thu hút nguồn lao động cung cấp cho doanh nghiệp trong KCN

Theo đó cần tập trung thu hút, đào tạo nghề cho người lao động tại các cơ sở đào tạo nghề của Tỉnh, như: Trường Cao đẳng Công nghiệp Hưng Yên, Trường Cao đẳng Cơ điện Thủy lợi, Trường Cao đẳng Kinh tế kỹ thuật Tô Hiệu... Đồng thời, có những định hướng, chính sách khuyến khích mở rộng quy mô, nâng cao chất lượng các cơ sở đào tạo nghề. Đẩy mạnh các trường nghề hiện có để tạo thành hệ thống các trường

dạy nghề chất lượng cao, đa ngành, đa lĩnh vực đáp ứng nhu cầu nhân lực cho các KCN của Tỉnh. Cần xem xét xây dựng cơ chế, chính sách hỗ trợ các doanh nghiệp tham gia đào tạo nghề gắn với sử dụng lao động sau đào tạo.

Bên cạnh đó, đàm phán, thống nhất với các doanh nghiệp về xây dựng khung, bậc, mức lương thỏa đáng đối với người lao động, đảm bảo lợi ích giữa nhà đầu tư và người lao động. Cùng với đó, xây dựng kế hoạch và tổ chức các hoạt động giao lưu, sinh hoạt cho người lao động nhằm tạo động lực về tinh thần để họ yên tâm làm việc, gắn bó với doanh nghiệp.

Năm là, hoàn thiện tổ chức bộ máy nhân sự của Ban Quản lý KCN theo hướng tinh gọn, hiệu lực, hiệu quả

Thực hiện giải pháp này, Ban Quản lý các Khu công nghiệp tỉnh Hưng Yên cần tăng cường củng cố, nâng cao chất lượng đội ngũ ngày càng chuyên nghiệp, tinh gọn lấy sự hài lòng của doanh nghiệp làm thước đo hiệu quả của sự phục vụ, thông qua giải pháp, cụ thể như:

- Kiểm tra, đánh giá, rà soát lại, thay thế và bổ sung đội ngũ cán bộ không đáp ứng được yêu cầu công việc;

- Chuẩn hóa đội ngũ cán bộ công chức theo đúng chức danh, cơ cấu, phù hợp với yêu cầu nhiệm vụ của Ban Quản lý;

- Sắp xếp lại bộ máy theo hướng tinh gọn, hiệu quả, khoa học, tránh chồng chéo; phân công rõ nhiệm vụ của từng vị trí, rõ trách nhiệm một người có thể đảm nhiệm nhiều việc, nhưng mỗi việc cụ thể phải có một người chịu trách nhiệm;

- Có kế hoạch cụ thể bồi dưỡng, nâng cao trình độ chuyên môn, đặc biệt là nâng cao trình độ ngoại ngữ để đội ngũ cán bộ có thể làm việc trực tiếp với các nhà đầu tư nước ngoài không cần thông qua phiên dịch viên;

- Tăng cường tổ chức cho cán bộ đi học tập, tham quan, trao đổi kinh nghiệm với các ban quản lý ở các địa phương khác, nhằm nâng cao chất lượng phục vụ. □

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Ban Quản lý các KCN tỉnh Hưng Yên (2020). *Báo cáo Tình hình xây dựng và phát triển các KCN 2020*
2. Phạm Hà (2020). *Hưng Yên phấn đấu trở thành tỉnh công nghiệp hiện đại*, truy cập từ <https://nhandan.com.vn/tin-tuc-xa-hoi/hung-yen-phan-dau-tro-thanh-tinh-cong-nghiep-hien-dai-621564/>
3. Vũ Thùy Linh (2020). *Hưng Yên phấn đấu thành tỉnh công nghiệp hiện đại, sản xuất nông nghiệp hiệu quả cao, phát triển nhanh và bền vững*, truy cập từ <https://www.tapchiconsan.org.vn/web/guest/thuc-tien-kinh-nghiem1/-/2018/820128/hung-yen-phan-dau-thanh-tinh-cong-nghiep-hien-dai%2C-san-xuat-nong-nghiep-hieu-qua-cao%2C-phat-trien-nhanh-va-ben-vung.aspx>